

[Gert Petersen]

mener, at man bare kan lade stå til. Her er en reelt alvorlig situation på det ene punkt – det er åbenbart det eneste punkt, hvor vi er enige med regeringen – at olieprisstigningerne er helt reelle. Man kan diskutere, hvorvidt oliekrisen, forsyningskrisen, er reel. Der er vist tale om en forskel mellem udbud og efterspørgsel på kun 2–3 pct., det er ikke ret meget, og det kan have meget at gøre med overforbruget i USA, som jo fremmes af den amerikanske regering i strid med, hvad der burde være god international sædvane.

At oliepriserne stiger, er en følelig kendsgerning. Det skyldes dels de initiativer, som er taget af de olieproducerende lande, OPEC-landene, hvor jeg godt vil indskyde den bemærkning, at jeg ikke hører til dem, der kan forarges voldsomt over de olieproducerende landes holdning. Sandheden er nemlig den, at i hele perioden efter de store prisstigninger i vinteren 1973–74 og frem til marts 1978 er råolieprisen målt i danske kroner i virkeligheden faldet pr. tønde olie, og så først sætter den nye prisstigning ind. Den skyldes, at disse lande har måttet konstatere, at de varer, som de kunne, om jeg så må sige, veksle deres olie til her i industrilandene, steg så voldsomt, at de år for år fik færre varer ud af det. Det er vores egen inflation, vores egen dårlige styring af økonomien i den kapitalistiske, vestlige verden, som tvinger de olieproducerende lande til at forhøje deres priser.

Men problemet eksisterer stadig væk, for nu skal vi altså til at betale de højere priser, og de bliver sandelig ikke lavere. De bliver tværtimod yderligere høje, fordi olien distribueres, oplagres og raffineres af de multinationale olieselskaber. Hvis man ser på de profiler, som de har kunnet notere sig, som de har kunnet hente sig hjem igennem det sidste års tid, så vil man se, hvem der for alvor har tjent på olien. Det er disse multinationale selskaber, og det bliver de ved med, og fra den vestlige verden gøres der intet for at forhindre dem i det, og også derfor er olieprisstigningerne en realitet.

Endelig er der et tredje element i situationen, som man ikke må glemme, og det er, at det er helt indlysende, at olien ikke er en udtømmelig ressource, men i løbet af 2 eller 3 generationer må vi forudse, at olien vil slippe op. Det er en kendsgerning, og også

derfor er vi nødt til nu at tage højde for den situation. Herom er vi aldeles ikke uenige.

Men vi har også en anden kendsgerning her i Danmark, og det er den store arbejdsløshed. Det er, ligesom man totalt har glemt den fra regeringens side, da man udarbejdede disse forslag. Man kan sige, at arbejdsløsheden er faldet noget i år i forhold til forrige år. Det skyldes to ting: dels skyldes det omlægning af statistikken, altså noget ret kosmetisk, som vi plejer at kalde det, dels skyldes det indførelse af efterlønsordningen, som nødvendigvis må give en meget kraftig engangseffekt, men udtrykkelig en engangseffekt, nemlig når den starter, med hensyn til nedbringelse af arbejdsløsheden.

Hvad efterlønsordningen angår, så skal jeg lige tillade mig at minde om, at siden 1974–75 har socialistisk folkeparti gang på gang fremsat forslag om og krævet indførelse af en efterlønsordning, og hver gang vendte regeringen det døve øre til. Først i begyndelsen af 1978 begyndte man at lytte til de synspunkter, vi havde fremført, og kom så selv med et forslag til efterlønsordning, som selvfølgelig ikke var så godt som vores forslag, men dog alligevel et fremskridt. Jeg kunne have ønsket, at regeringen og statsministeren også på en række andre områder i tide havde lyttet til de forslag, som socialistisk folkeparti er kommet med. Så ville det også på andre områder have haft den samme positive effekt, som man nu må konstatere at efterlønsordningen har haft med hensyn til beskæftigelsen.

Der er først og fremmest tale om en engangseffekt her i den første situation. Ordningen er ny. Der er mange, der anvender den, og derfor får det en effekt, som vi ikke vil opleve senere. Derfor har det økonomiske råd også kunnet forudsige, at arbejdsløsheden vil stige igen, og ydermere siger de – jeg citerer fra et resumé af det økonomiske råds formandskabs diskussionsoplæg til rådsmødet den 1. juni 1979:

»Den nok største risiko i forbindelse med den yderligere optrapning af oliepriserne, som nu er sat ind, er, at den kan udløse efterspørgselsbegrænsende indgreb i industrilandene med sigte på at modvirke dels den inflationsforstærkelse, de nye olieprisstigninger har ført med sig, dels den resulterende betalingsbalanceforringelse.«